

اخلاق حرفه‌ای از منظر قرآن کریم

روح الله طالبی، دانشجوی کارشناسی الهیات و معارف اسلامی

ریا در عمل، به شدت مورد نکوهش قرآن است. برای نمونه در آیات ۲۶۴ سوره بقره و ۱۴۲ سوره نساء، اعمال ریاکارانه تقییح شده است.

مسئولیت‌پذیری: احساس مسئولیت در اخلاق حرفه‌ای جایگاه ویژه‌ای دارد. قرآن کریم در موارد متعدد مسئولیت افراد را به آنان گوشزد می‌کند. برای نمونه در آیه ۳۶ سوره قیامت می‌خوانیم "آیا انسان گمان کرده بیهوده و بدون هیچ مسئولیتی رها می‌شود؟"

رازداری: این موضوع در حرفه‌هایی چون پزشکی، وکالت و تجارت به شدت مطرح است. قرآن کریم در آیات ابتدایی سوره تحریم، افشای راز پیامبر توسط یکی از همسران او را امری

دامنه‌ی اخلاق حرفه‌ای آن قدر گسترده است که امروزه برای هر حرفه‌ای قواعد اخلاقی خاصی تنظیم شده است. اما معمولا مولفه‌های اخلاق حرفه‌ای را در موارد مشترکی معرفی می‌کنند که قرآن کریم بر تمامی این ارزش‌های والای اخلاقی تاکید داشته است.

صداقت: راست‌گویی و پرهیز از سخنان کذب که در آیات بسیاری از قرآن به آن اشاره شده است. برای نمونه در آیه‌ی ۳۳ سوره زمر می‌خوانیم "کسی که راست‌گو باشد و سخن راست بگوید و کسی که آن را بپذیرند، پرهیز کارند."

راست‌کرداری: رفتار صادقانه دقیقا در برابر اعمال ریاکارانه به کار می‌رود.

احترام ویژه‌ای قائل شوند. برای نمونه مادران در قرآن شایسته‌ی احترام بسیار دانسته شده‌اند.

تابع قانون بودن: بدیهی‌ست که رعایت قوانین ابتدایی‌ترین امر اخلاق حرفه‌ای است. قرآن کریم همواره مومنان را به حفظ قوانین تشویق و ترغیب می‌کند. تنها بیش از ده بار از قوانین دینی، به عنوان "حدود الله" نام برده شده و مومنان را از نقض آن‌ها بر حذر داشته است.

وفاداری: وفا و حس پایبندی به شاکله‌ی یک حرفه می‌تواند موفقیت یک فرد حرفه‌ای را تقویت کند. قرآن در اولین آیه سوره مائده از مومنان می‌خواهد تا به تمامی پیمان‌ها و قراردادهای و قوانین پایبند باشند و به آن‌ها وفا کنند.

ناپسند شمرده و آن را نکوهش کرده است. هم چنین در آیات دیگری از قرآن استراق سمع نکوهش شده است.

بی‌طرفی: این مولفه مخصوصاً در حرفه‌های رسانه‌ای امر بسیار مهمی تلقی می‌شود. هر فرد و سازمانی در مقام خبررسانی موظف است واقعیت خبری را آن گونه که هست به مخاطب برساند و قضاوت را خود برعهده نگیرد. خداوند در آیه ۳۷ سوره احزاب به پیامبر می‌فرماید که نباید بخشی از اخبار وحی را از ترس مردم پنهان کند و به اطلاعشان نرساند.

احترام: بزرگ‌داشت افراد و احترام به آن‌ها در هر حرفه‌ای پذیرفته شده است. خداوند در آیات متعددی از قرآن به احترام انسان‌ها اشاره کرده و از مومنان می‌خواهد برای افراد خاصی

